

Krátka správa z kontrol hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom subjektov územnej samosprávy, vykonaných v 1. polroku 2008

Na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2008 bola vykonaná kontrolná akcia, ktorej účelom bolo preveriť hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť hospodárenia s verejnými prostriedkami a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom územnej samosprávy z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Kontroly boli vykonané v priebehu 1. polroka 2008 v 11 kontrolovaných subjektoch, a to v meste Zlaté Moravce za obdobie rokov 2005 a 2006, v obciach Somotor, Adamovské Kochanovce, Horná Streda, Svrčinovec, Olešná, Dolná Breznica a v Strednom odbornom učilišti poľnohospodárskom vo Viničkách, ktorého zriaďovateľom je Košický samosprávny kraj, za obdobie roka 2006 a v obciach Breznička, Stará Kremnička a Dunajská Lužná za obdobie rokov 2006 a 2007.

Kontrolou NKÚ SR boli preukázané porušenia viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákonov o rozpočtových pravidlách, o účtovníctve, o majetku obcí a o obecnom zriadení.

V oblasti rozpočtovníctva NKÚ SR zistil nedodržiavanie rozpočtových pravidiel územnej samosprávy pri tvorbe rozpočtu a jeho zmenách, ako aj pri zostavovaní záverečných účtov miest a obcí a vyčísl'ovanie výsledkov hospodárenia. Orgány obce nevenovali pozornosť sledovaniu vývoja rozpočtu, jeho vyrovnanosti a správne triedeniu príjmov a výdavkov podľa rozpočtovej klasifikácie. Vo väčšine subjektov boli pri vyčísl'ovaní výsledku hospodárenia nesprávne zahrnuté finančné operácie. Výsledky hospodárenia neboli spracované do záverečných účtov v zmysle požiadaviek stanovených zákonom. K návrhom rozpočtov a záverečných účtov neboli spracované odborné stanoviská hlavných kontrolórov. Väčšina subjektov nemala spracované výročné správy.

Kontrola preukázala porušenie finančnej disciplíny spolu vo výške 2 432,3 tis. Sk podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ktoré súviselo najmä s poskytovaním dotácií z rozpočtov obcí, s nehospodárnym a neefektívnym nakladaním s verejnými prostriedkami a s ich použitím v rozpore so schváleným účelom, ako aj nad rámec oprávnenia, ktoré vymedzuje príslušná legislatíva pre orgány verejnej správy.

Najviac nedostatkov súviselo s vedením účtovníctva, ktoré sa týkali nerešpektovania záväzných postupov účtovania a porušovania povinnosti viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne. Chyby sa týkali obstarania majetku, jeho zaradovania do užívania,

správneho ocenenia, odpisovania a vyradovania. Účtovné záznamy neboli dokladované preukázateľnými účtovnými dokladmi. O pohľadávkach a záväzkoch sa neúčtovalo pri ich vzniku, ale až pri ich úhrade. Následkom toho účtovná závierka kontrolovaných subjektov nezobrazovala verne a pravdivo vo všetkých súvislostiach finančnú a majetkovú situáciu kontrolovaných subjektov.

Orgány obce pri správe a ochrane majetku obce nekonali vždy v prospech obce a nezabezpečili v dostatočnom rozsahu jeho zveľadenie, ochranu a zhodnocovanie. Boli zistené nezrovnalosti v evidencii majetku, neuzatváranie dohôd o hmotnej zodpovednosti, absencia zásad hospodárenia s majetkom a majetkovými právami obce, nakladanie s majetkom vo forme prevodov, odpis a pod. bez odsúhlasenia v zastupiteľstvách, neefektívne prenájom majetku.

Inventarizácia majetku a záväzkov nebola vo viacerých subjektoch vykonaná predpísaným spôsobom. Nedostatky boli zistené vo verejnom obstarávaní, najmä pri vyhodnocovaní ponúk.

Pri dodržiavaní pracovnoprávných predpisov boli zistené viaceré nedostatky, ktoré sa týkali poskytovania odmien zamestnancom obce, uzatvárania dohôd o vykonaní práce, poskytovania preddavkov na mzdu, preplácania rôznych nárokov štatutárnym orgánom obce v rozpore s platnou legislatívou a pod.

Vnútorý kontrolný systém bol vo väčšine kontrolovaných subjektov ohodnotený ako nespoľahlivý a nefunkčný. Overovanie každej finančnej operácie predbežnou finančnou kontrolou sa nevykonávalo vôbec alebo len formálnym spôsobom. Zo strany hlavných kontrolórov neboli plnené všetky úlohy vyplývajúce zo zákona o obecnom zriadení, ako napr. predkladanie správ o kontrolnej činnosti, odborných stanovísk k rozpočtu a záverečnému účtu, plánov kontrolnej činnosti na rokovanie do zastupiteľstva. Výstupné materiály nezodpovedali požiadavkám stanoveným v zákone o finančnej kontrole a vnútorom audite.

Starostovia a primátori kontrolovaných obcí a miest prijali na odstránenie zistených nedostatkov spolu 178 opatrení, ktorých plnenie bude NKÚ SR sledovať.

Výsledky kontroly v prípade mesta Zlaté Moravce a obce Horná Streda boli postúpené orgánom činným v trestnom konaní.

Súhrnná správa z kontrol vykonaných v 1. polroku 2008 bola zaslaná Výboru NR SR pre financie, rozpočet a menu a Výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj.